

PENGARUH GENDER DALAM MENCORAKKAN INTERAKSI SOSIAL KANAK-KANAK SEMASA MAIN BEBAS DI PRASEKOLAH

(The Influence of Gender in Shaping Children's Social Interaction During Free Play in Preschool)

Jaslinah Makantal, Mariani Md. Nor & Mohd.Nazri Abd. Rahman

ABSTRAK

Kajian ini dijalankan untuk meneroka pengaruh gender dalam mencorakkan interaksi sosial kanak-kanak semasa main bebas di prasekolah. Kajian kualitatif berbentuk kajian kes tunggal ini dijalankan di sebuah prasekolah Kementerian Pendidikan Malaysia dalam daerah Kota Kinabalu, Sabah dengan melibatkan 12 orang kanak-kanak prasekolah berumur lima dan enam tahun (6 lelaki dan 6 perempuan) serta seorang guru prasekolah. Pengutipan data menggunakan kaedah pemerhatian berstruktur dan tidak berstruktur, dan temu bual semi berstruktur. Data kajian dianalisis secara kuantitatif (*basic statistic*) dan kualitatif yang menggunakan kaedah tematik melalui tiga proses pengkodan untuk membentuk tema. Data kajian menunjukkan faktor gender membentuk corak interaksi sosial yang berbeza antara kanak-kanak lelaki dan perempuan semasa main bebas. Perbezaan ini boleh dilihat dari aspek corak interaksi sosial semasa main bebas iaitu terdiri daripada interaksi sosial positif iaitu berkomunikasi, berkongsi, bekerjasama, dan konflik verbal (kesan positif), manakala interaksi sosial negatif berbentuk tingkah laku monopoli semasa main bebas. Semasa main bebas kanak-kanak lelaki cenderung menunjukkan interaksi sosial positif berbanding kanak-kanak perempuan. Hal ini dipengaruhi oleh jenis main sosial, jenis alat permainan dan pemilihan rakan semasa main. Main bebas mendorong pelbagai corak interaksi sosial antara kanak-kanak dan merupakan keadah membantu kanak-kanak yang lemah dari segi kemahiran sosial seterusnya perkembangan sosial yang baik kelak. Pemahaman yang mendalam tentang perbezaan corak interaksi sosial pada kanak-kanak lelaki dan perempuan amat penting kepada guru, pembina dasar dan ibu bapa untuk menyediakan kaedah dan ruang pembelajaran yang mampu mengurangkan perbezaan antara jantina. Maklumat ini juga dapat mengurangkan jurang perbezaan dalam pelbagai aspek pengajaran dan pembelajaran di prasekolah.

Kata kunci: gender kanak-kanak, interaksi sosial, kemahiran sosial, main bebas, prasekolah

ABSTRACT

This study was conducted to explore the influence of gender in shaping children's social interaction during free play in preschool. Qualitative study in the form of single case study was done in a Kementerian Pendidikan Malaysia's preschool in the district of Kota Kinabalu, Sabah by involving 12 preschool children between the age of five to six years old (six boys and six girls) and a preschool teacher. Data collections were done by using the method of structured and

unstructured observations, and semi-structured interview. Data were analysed quantitatively (basic statistics) and qualitatively using thematic method through three coding processes to form themes. Research data have shown that gender factor formed different social interaction pattern between boys and girls during the free play. This difference can be seen from the aspect of the pattern on social interaction during free play consists of positive social interaction such as communication, sharing, cooperation and verbal conflict (positive effect), while negative social interaction was in the form of monopoly during the free play. Throughout the free play, boys tended to exhibit better positive social interaction compared to girls. This was influenced by the types of free play, the types of toys and the selection of friends during the play. Free play encourages various social interaction pattern between children and is a technique to assist children who are lack of social skill and thus encourages a good social development in the future. An in-depth understanding of the differences in social interaction patterns in boys and girls is crucial for teachers, policy makers and parents to provide learning methods and spaces that are capable of reducing gender differences. This information can also reduce the gap in various aspects of teaching and learning in preschool.

Keywords: children gender, social interaction, social skill, free play, preschool

PENGENALAN

Matlamat dan dasar utama pembinaan kurikulum pendidikan awal kanak-kanak adalah memfokus kepada aspek kemenjadian murid yang seimbang dan holistik seperti yang termaktub dalam Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (PPPM) 2013-2025 (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2013; Bahagian Pendidikan Awal Kanak-Kanak (PERMATA) (2013; Kementerian Pendidikan Malaysia, 2017). Walaubagaimanapun, keupayaan dalam perkembangan sosial di kalangan kanak-kanak adalah berbeza bergantung kepada latar belakang kanak-kanak tersebut (Rubin, et al.,2011), terutamanya dari segi gender kanak-kanak (Gomes & Pereira, 2014). Berdasarkan statistik jenayah di Malaysia pada tahun 2016, daripada 4,886 ribu kanak-kanak yang berumur 5 hingga 16 tahun ianya melibatkan kanak-kanak perempuan 279 orang dan kanak-kanak lelaki sebanyak 4,607 orang (Jabatan Kebajikan Masyarakat, 2016). Data statistik ini menunjukkan jurang yang tinggi antara kanak-kanak lelaki dan perempuan dalam keterlibatan jenayah kanak-kanak di Malaysia pada tahun 2016 (Jabatan Kebajikan Masyarakat, 2016). Mengapa hal ini berlaku?. Darling-Churchill & Lippman (2016) menyatakan bahawa perkembangan sosial yang baik diperingkat awal akan mempengaruhi pelbagai aspek perkembangan lain yang akan membentuk tingkah laku kanak-kanak yang akan dibawa sehingga ke peringkat remaja dan dewasa (Churchill & Lippman, 2016).

Aspek gender merupakan salah satu faktor yang mempengaruhi tingkah laku kanak-kanak (Gem, 1981). Gender adalah perbezaan yang ada pada lelaki dan perempuan yang bukan dicirikan oleh fizikalnya secara biologi tetapi perbezaan karakter dan tingkahlaku yang dibentuk secara sosial dan budaya (Archer & Lloyd,1985). Gomes dan Pereira (2014) menyatakan bahawa kanak-kanak lelaki dan perempuan mempunyai tingkah laku sosial yang berbeza, dan ini dipaparkan melalui cara mereka membentuk interaksi sosial sama ada dengan sama jantina atau sebaliknya.

Interaksi sosial didefinisikan sebagai hubungan timbal-balik yang berlaku di antara dua atau lebih individu dalam sesuatu kumpulan masyarakat (Giddens, et al., 2016). Pada peringkat

kanak-kanak interaksi sosial jelas dilihat semasa mereka bermain, interaksi sosial yang sering berlaku seperti komunikasi verbal dan bukan verbal, bekerjasama, bertukar idea, perbincangan, konflik dan ini boleh berlaku secara positif atau negatif (Berk, 2013; Lynch & Simpson, 2010; McDevitt & Ormrod, 2010; Rohani Abdullah, 2001). Pada peringkat kanak-kanak, corak interaksi sosial adalah didasari oleh fitrah yang ada pada mereka (Gomes & Pereira, 2013). Umpamanya, kanak-kanak lelaki selalu dikaitkan dengan tingkah laku agresif berbanding perempuan. Tingkah laku agresif akan mempengaruhi kemahiran sosial seterusnya cara mereka berinteraksi dengan rakan sebaya (Abdi, 2010). Ostrov dan Keating (2004) menyatakan bahawa kanak-kanak lelaki kurang menguasai kemahiran sosial iaitu mereka banyak terlibat dengan tingkah laku agresif fizikal (*physical aggression*) dan agresif verbal (*verbal aggression*) berbanding dengan kanak-kanak perempuan. Kemahiran sosial seperti memberi perhatian, bekerjasama dan saling membantu lebih ketara dalam kalangan kanak-kanak perempuan berbanding kanak-kanak lelaki iaitu mereka lebih cenderung kepada tingkah laku kurang memberi perhatian, antisosial, terlalu aktif, dan tingkah laku agresif (Pekdogann dan Kanak, 2016). Hal ini menyebabkan kanak-kanak lelaki sering dikaitkan dengan tingkah laku bermasalah berbanding dengan perempuan dan ini mempengaruhi pencapaian akademik mereka (Abdi, 2010; Gomes & Pereira, 2014; Miller, et al, 2009; Ostrov dan Keating, 2004; Pekdogann dan Kanak, 2016). Walaubagaimanapun, corak interaksi sosial kanak-kanak bukan sahaja dipengaruhi oleh faktor gender semata-mata, terdapat pelbagai lagi faktor yang mempengaruhinya seperti tahap umur, sosioekonomi, budaya dan sebagainya.

Oleh yang demikian, satu kajian tentang penerokaan corak interaksi sosial berdasarkan gender semasa main bebas perlu diteliti untuk memahami dengan mendalam corak interaksi sosial kanak-kanak lelaki dan perempuan. Di samping itu, kajian ini juga dapat menilai semula peranan main bebas untuk merangsang interaksi sosial positif sama ada untuk kanak-kanak lelaki mahupun perempuan agar tingkah laku sosial bermasalah dapat dikurangkan pada peringkat kanak-kanak sehinggalah ke peringkat remaja dan dewasa.

SOROTAN LITERATUR

Interaksi sosial dihuraikan sebagai hasil hubungan yang berlaku di antara dua atau lebih individu (Hurst, et al., 2013; Mead, 1934) yang membentuk peraturan dan sistem bagi melengkapkan untuk keterusan hidup mereka (Giddens, et al., 2016). Proses interaksi sosial melibatkan komunikasi secara verbal (penyampaian perasaan, pesanan dan pemikiran) dan bukan verbal (ekspresi wajah, gerak atau isyarat tubuh) (Ben-Nun, 2015), oleh itu bahasa adalah elemen utama proses ini (Tischler, 2011; Amir Hasan Dawi, 2006). Berdasarkan konteks kanak-kanak, hubungan ini dikenali sebagai interaksi rakan sebaya (*peer interaction*) iaitu hubungan sosial di antara kanak-kanak dengan kanak-kanak lain yang saling mempengaruhi dan menyokong tingkah laku antara satu sama lain (Rubin, et al., 2007). Proses hubungan dengan orang lain atau interaksi sosial bermula sejak peringkat bayi lagi, kanak-kanak yang berkeupayaan baik dalam interaksi dengan orang lain akan membentuk identiti sendiri, kawalan diri dan penghargaan diri yang baik (Berk, 2013; Lynch & Simpson, 2010; McDevitt & Ormrod, 2010; Rohani Abdullah, 2001).

Interaksi sosial kanak-kanak lebih jelas dilihat semasa mereka terlibat dengan aktiviti bermain bersama rakan sebaya atau dengan sesiapa sahaja yang ada dalam persekitaran main mereka (Trawick-Smith & Dziurgot, 2011). Pelbagai maksud simbolik sama ada secara verbal

atau tidak verbal dikongsi bersama-sama oleh mereka semasa bermain (Rozuma Baharudin & Rahimah Ibrahim, 2008; Rubin & Jambor, 1978). Parten (1932), menyatakan bahawa corak interaksi sosial kanak-kanak di bentuk melalui tingkah laku bermain mereka iaitu tingkah laku main bukan sosial dan tingkah laku main sosial. Pelbagai corak interaksi sosial yang akan terbentuk semasa bermain sama ada interaksi positif atau negatif (Lim, 2012) umpamanya komunikasi verbal dan bukan verbal, perlakuan bekerjasama, berkongsi, konflik secara positif dan negatif serta tingkah laku monopoli semasa bermain (Lim, 2012; Mahani Razali, 2006; Jaslinah Makantal, 2011).

Jenis tingkah laku main boleh diklasifikasikan kepada main sosial (*social play*) dan main bukan sosial (*non-social play*) yang diperingkatkan kepada enam jenis main, peringkat main ini membentuk pelbagai corak interaksi sosial kanak-kanak (Cook & Littlefield, 2010; Parten, 1932). Peringkat pertama adalah main kosong (*unoccupied play*) iaitu kanak-kanak tidak bermain dengan sesiapa dan tidak memerhati rakan yang sedang main. Kedua, main pemerhati (*onlooker play*) kanak-kanak masih lagi tidak bermain tetapi memerhati rakan lain yang sedang bermain. Ketiga, main sendirian (*solitary play*) kanak-kanak bermain secara sendirian walaupun berdekatan dengan rakan lain. Keempat, main selari (*parallel play*) kanak-kanak bermain berdekatan dengan rakan tetapi masih lagi main sendirian walaupun bermain jenis permainan yang sama. Kelima, main bersosialisasi (*associative play*) iaitu kanak-kanak bermain bersama, dan berbual namun permainan tidak berunsur bekerjasama atau membina bersama untuk mencapai satu tujuan dan jenis main keenam adalah main koperatif (*cooperative play*), kanak-kanak bermain bersama dan ada unsur bekerjasama dalam alat atau jenis main yang dipermainakan, kanak-kanak berbincang, memberi idea, dan bersoal jawab untuk menjayakan permainan mereka. Jenis main sosial ini berkembang berdasarkan tahap kematangan kanak-kanak (Rubin, et al., 1978), iaitu semakin matang kanak-kanak maka jenis main lebih kepada main sosialisasi dan main koperatif (Fromberg & Bergen, 2015). Rentzou (2013) dalam kajiannya menyatakan kanak-kanak yang banyak terlibat dengan jenis main asosiatif dan main koperatif cenderung bertingkah laku positif iaitu mudah menguasai kemahiran sosial berbanding dengan kanak-kanak yang bermain sendirian iaitu main bukan sosial (Rentzou, 2013).

Teori Skema Gender (*Gender-Scheme Theory*) menghuraikan bahawa ciri gender adalah faktor dominan yang membentuk persepsi dan tingkah laku berbeza antara kanak-kanak lelaki dan perempuan (Gem, 1981). Gomes dan Pereira (2014) dalam kajian mereka menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang ketara dalam pemerolehan kemahiran sosial berdasarkan faktor gender. Kajiannya mendapati kanak-kanak perempuan lebih banyak menunjukkan tingkah laku sosial yang positif seperti lebih memberi perhatian, suka bekerjasama dan interaksi sosial lebih jelas dalam kalangan kanak-kanak perempuan jika dibandingkan dengan kanak-kanak lelaki iaitu mereka lebih cenderung kepada tingkah laku agresif, kurang memberi perhatian, terlalu aktif, dan antisosial. Ostrov dan Keating (2004) juga mendapati perbezaan dalam tingkah laku agresif sosial (*social aggression*) iaitu tingkah laku kanak-kanak lelaki lebih kepada agresif fizikal (*physical aggression*) dan agresif verbal (*verbal aggression*), manakala tingkah laku agresif sosial perempuan lebih kepada hubungan agresif (*relational aggression*). Hal ini mempengaruhi corak interaksi sosial kanak-kanak lelaki dan perempuan yang mana kanak-kanak lelaki lebih jelas dalam masalah tingkah laku sosial berbanding perempuan (Pekdogann dan Kanak, 2016; Abdi, 2010). Kajian oleh Pekdogann dan Kanak (2016) juga mendapati kanak-kanak lelaki banyak dikaitkan dengan tingkah laku agresif berbanding kanak-kanak perempuan dan ini mempengaruhi keupayaan sosial dan

emosi mereka. Walaubagaimanapun, semasa bermain tingkah laku sosial kanak-kanak boleh dilihat berdasarkan jenis alat permainan yang mereka pilih (Zosuls, et al, 2009). Kanak-kanak lelaki lebih bersikap agresif kerana mereka cenderung memilih permainan yang lebih agresif dan aktif seperti lumba kereta, main tembak-tembak, dan sebagainya (Giles & Heyman, 2005), ini berbeza dengan kanak-kanak perempuan yang lebih suka memilih jenis main yang sesuai dengan peranan gender mereka iaitu permainan yang lebih pasif, tidak melibatkan pergerakan fizikal yang banyak seperti main patung-patung, main peranan, main masak-masak dan sebagainya (Miller, et al, 2009). Hal ini ada penyumbang kepada corak interaksi sosial yang dibentuk pada kanak-kanak lelaki dan perempuan (Pekdogann dan Kanak, 2016).

METODOLOGI KAJIAN

Kajian kualitatif berbentuk kajian kes tunggal jenis *embedded single case study* atau kajian kes berbentuk intrinsik ini dijalankan di sebuah prasekolah Kementerian Pendidikan Malaysia di Kota Kinabalu, Sabah. Kajian kes tunggal intrinsik ini bertujuan untuk meneroka secara mendalam sesuatu fenomena atau kes tertentu terhadap seorang atau sekumpulan kanak-kanak, sebuah sekolah dan sebagainya (Othman Lebar, 2017; Merriam, 2009; Creswell, 2012). Kajian ini melibatkan 25 orang kanak-kanak secara umum dan berfokus kepada 12 orang kanak-kanak terdiri daripada 6 orang lelaki dan 6 orang perempuan serta seorang guru prasekolah. Kajian ini dijalankan selama 4 bulan, dengan 20 kali pemerhatian bagi setiap kanak-kanak yang difokuskan.

Kaedah pengumpulan data kajian terdiri daripada pemerhatian berstruktur dan tidak berstruktur dan temu bual semi berstruktur yang melibatkan kanak-kanak dan guru. Pemerhatian adalah secara pemerhatian tidak turut serta (*non participant observation*) yang menggunakan instrumen rekod persampelan masa (*time record sampling*) bagi pemerhatian berstruktur yang diubahsuai dan diadaptasi daripada Mahani Razali (2006) serta nota lapangan untuk pemerhatian tidak berstruktur. Sesi pemerhatian dijalankan selama 1 minit untuk setiap kanak-kanak yang diperhatikan dengan menggunakan rekod persampelan masa, demikian juga dengan pemerhatian tidak berstruktur. Pemerhatian ini dijalankan semasa slot permainan bebas di prasekolah yang dijalankan selama 30 minit untuk memerhati 12 orang kanak-kanak tersebut untuk satu slot pemerhatian. Rakaman video juga digunakan untuk memudahkan dan melengkapkan lagi data pemerhatian. Temu bual pula berbentuk temu bual semi berstruktur kepada guru dan temu bual *focus group* untuk kanak-kanak. Kebolehpercayaan instrumen pemerhatian dan temu bual telah dilaksanakan iaitu penilaian oleh tiga orang pakar dalam bidang pendidikan awal kanak-kanak melalui skala persetujuan Cohen Kappa (Cohen, 1960). Instrumen pemerhatian dan temu bual masing-masing mencapai 0.81 dan 0.84 skala persetujuan cohen kappa iaitu nilai persetujuan yang sangat baik dan instrumen sesuai untuk digunakan. Kajian ini dirancang dengan rapi untuk melindungi kerahsiaan peserta kajian yang terdiri daripada kanak-kanak dan guru. Data pemerhatian dan temu bual yang diperolehi tidak dirahsiakan daripada peserta kajian, iaitu peserta kajian boleh melihat semula hasil temu bual dan pemerhatian yang telah direkodkan.

Analisis data dipaparkan dalam dua bentuk iaitu analisis secara kuantitatif dan kualitatif. Analisis kuantitatif adalah untuk data pemerhatian berstruktur yang menggunakan rekod persampelan masa (*time sampling record*) dengan menggunakan *basic statistic* secara kekerapan perlakuan berdasarkan pemerhatian yang dijalankan sebanyak 20 kali bagi setiap peserta kajian.

Data kualitatif untuk pemerhatian tidak berstruktur dan temu bual dianalisis dengan menggunakan kaedah tematik yang disarankan oleh Clarke dan Braun (2006) iaitu terdapat fasa-fasa tematik untuk membentuk tema yang bersesuaian untuk menjawab objektif dan persoalan kajian utama. Proses pembentukan tema melalui tiga proses pengekodan (Strauss dan Corbin, 1994) iaitu pengekodan terbuka (*open coding*), pengekodan paksi (*axial coding*) dan, pengekodan terpilih (*selective coding*). Tiga proses koding tersebut dilakukan serentak dalam kajian untuk membentuk tema.

DAPATAN KAJIAN

Interaksi sosial semasa main bebas kanak-kanak lelaki dan perempuan dipaparkan melalui data kuantitatif dan data kualitatif. Hasil analisis tematik melalui tiga proses pengekodan (pengekodan terbuka, paksi dan terpilih) menunjukkan interaksi sosial dikategorikan kepada interaksi sosial positif dan interaksi sosial negatif. Walaubagaimanapun, tingkah laku kanak-kanak lelaki dan perempuan menerusi main bebas juga dibincangkan dalam dapatan kajian ini.

Dua belas orang kanak-kanak lelaki dan perempuan diwakili dengan kod-kod tertentu iaitu bagi kanak-kanak lelaki KL1, KL2, KL3, KL4, KL5, KL6 (6 orang) dan kanak-kanak perempuan KP1, KP2, KP3, KP4, KP5, KP6 (6 orang), Manakala kod R1(KP) ada mewakili rakan perempuan dan R1(KL) mewakili rakan lelaki, guru pula diberi perwakilan sebagai cikgu Hana. Corak interaksi sosial positif dan negatif juga diwakili kod-kod yang telah ditentukan seperti dalam jadual 1.

Jadual.1: Kod Perwakilan Corak interaksi sosial kanak-kanak dengan rakan (interaksi secara positif dan negatif)

Bil	Singkatan	Makna Singkatan (Interaksi Kanak-Kanak Dengan Rakan)
1	IS1	Bercakap atau memberi simbol (<i>non verbal</i>) kepada rakan semasa bermain
2	IS2	Bertanya soalan atau menunjukkan simbol saling bertanya kepada rakan tentang aktiviti main
3	IS3	Berkongsi alat permainan
4	IS4	Tunggu giliran menggunakan alat permainan
5	IS5	Berkongsi idea dengan rakan
6	IS6	Menerangkan kepada rakan bagaimana menggunakan alat permainan
7	IS7	Bekerjasama apabila terdapat dua atau lebih rakan semasa bermain
8	TM1	Monopoli alat permainan
9	TM2	Kanak-kanak marah, menolak, atau memukul untuk menguasai permainan/alat permainan
10	TM3	Menolak rakan supaya menjauhkan diri
11	TM4	Manipulasi, mengawal dan mengarah rakan lain

Interaksi Sosial Positif

Interaksi sosial positif terdiri daripada komunikasi verbal dan non verbal, bertanya atau menunjukkan simbol bertanya kepada rakan, berkongsi alat permainan, tunggu giliran menggunakan alat permainan, berkongsi idea, menerangkan, dan bekerjasama apabila terdapat dengan rakan semasa bermain. Jadual 2 menunjukkan kekerapan perlakuan kanak-kanak lelaki dan perempuan berdasarkan tujuh corak interaksi sosial yang diteroka.

Jadual 2: Interaksi sosial positif kanak-kanak lelaki dan perempuan semasa main bebas

Bil	Interaksi sosial	Lelaki	Perempuan
1	IS1	454	468
2	IS2	257	256
3	IS3	702	669
4	IS4	569	449
5	IS5	490	487
6	IS6	252	241
7	IS7	467	456
Jumlah		3191	3026

Berdasarkan tujuh corak interaksi sosial pada jadual 2 menunjukkan interaksi sosial positif lebih banyak ditunjukkan oleh kanak-kanak lelaki iaitu sebanyak 3191 kekerapan perlakuan berbanding dengan kanak-kanak perempuan iaitu sebanyak 3026 kekerapan perlakuan, walaubagaimanapun perbezaan tersebut tidak terlalu besar iaitu hanya mencatat sebanyak 165 kekerapan perlakuan sahaja. Dapatan ini menunjukkan bahawa kanak-kanak lelaki lebih banyak menunjukkan interaksi sosial berkongsi alat permainan (IS3) iaitu sebanyak 702 kekerapan perlakuan berbanding perempuan yang hanya mencatat sebanyak 669 kekerapan perlakuan. Ini diikuti dengan perlakuan tunggu giliran menggunakan alat main (IS4) iaitu lelaki 569 dan perempuan 449 kekerapan perlakuan. Interaksi berbentuk berkongsi idea menunjukkan kekerapan perlakuan yang hampir sama antara kanak-kanak lelaki dan perempuan iaitu masing-masing sebanyak 490 dan 487 kekerapan perlakuan. Interaksi bekerjasama juga banyak ditunjukkan oleh kanak-kanak lelaki iaitu sebanyak 467 kekerapan perlakuan dan kanak-kanak perempuan sebanyak 456 kekerapan perlakuan interaksi. Namun begitu interaksi verbal dan non verbal menunjukkan kanak-kanak perempuan lebih banyak memaparkan interaksi tersebut berbanding kanak-kanak lelaki iaitu masing-masing sebanyak 468 dan 454 kekerapan perlakuan. Interaksi berbentuk bertanya soalan dan menerangkan adalah masing-masing sebanyak 257 dan 252 kekerapan perlakuan bagi kanak-kanak lelaki dan perempuan mencatat sebanyak 256 dan 241 masing-masing kekerapan perlakuan interaksi tersebut. Angka ini tidak menunjukkan perbezaan yang banyak antara kanak-kanak lelaki dan perempuan, iaitu perlakuan interaksi yang hampir sama.

Hasil temu bual dengan cikgu Hana menunjukkan terdapat perbezaan dalam corak interaksi antara kanak-kanak lelaki dan perempuan. Menurutnya, hal ini dipengaruhi oleh jenis permainan yang dipilih oleh kanak-kanak.

...kanak-kanak lelaki ni selalunya terlibat dengan jenis permainan yang lebih kasar dan lasak seperti main tembak-tembak, main lumba kereta... iaitu jenis main lebih kepada fizikal dan juga berstrategi, berbeza dengan kanak-kanak perempuan, diorang ni lebih banyak terlibat dengan permainan yang lebih bersifat lembut seperti main doktor-doktor, patung-patung, masak-masak, dan sebagainya...

(TBLG:377-381)

Jadual 3: Jenis Main sosial kanak-kanak lelaki dan perempuan semasa main bebas

Bil	Interaksi sosial/Pemerhatian	Lelaki	Perempuan
1	Main Koperatif	80	74
2	Main Asosiatif	37	40
3	Main Selari	2	6
4	Main Sendirian	1	
Jumlah		120	120

Jadual 3 juga menunjukkan kanak-kanak lelaki lebih banyak terlibat dengan jenis main koperatif berbanding perempuan iaitu masing-masing 80 dan 74 kekerapan bermain semasa main bebas. Jenis permainan sosial akan mempengaruhi corak interaksi dengan rakan sebaya seperti bekerjasama, berkongsi, bertukar idea, bertanya dan komunikasi verbal dan non verbal.

Jenis main yang selalu dipilih oleh kanak-kanak lelaki mendorong mereka untuk selalu berinteraksi dengan rakan mereka seperti jenis main tersebut memerlukan mereka untuk bekerjasama, berkongsi, bertukar idea dan ini banyak melibatkan komunikasi verbal dan non verbal. Contohnya, main tembak-tembak menggunakan pistol atau senapang yang dibuat daripada lego yang mana mereka akan bekerjasama dan berbincang bagaimana mereka akan Menyusun strategi untuk bermain. Situasi ini akan merangsang pertukaran idea, bertanya, menerangkan, berkomunikasi verbal atau non verbal serta berkongsi alat yang digunakan.

Situasi ini berbeza dengan kanak-kanak perempuan, iaitu jenis main yang dipilih lebih banyak mendorong mereka untuk bermain sendirian, main selari (*parallel play*) dan main kerjasama (*asosiative play*). Jenis main yang selalu mereka main seperti main patung-patung, main drama dan main peranan. Hal ini juga disokong oleh cikgu Hana, menurutnya kanak-kanak lelaki lebih banyak bermain secara koperatif berbanding kanak-kanak perempuan.

...kanak-kanak lelaki pula..diorang ni pada mulanya buat sendiri selepas tu mereka main bersama kawan mereka..macam main tembak-tembak..baru nampak kerjasama di sana..kalau antara perempuan dan lelaki..kalau lelaki ni lebih nampak koperatifnya..diorang lebih suka main bersama-sama..tapi jenis main tu selalu yang melibatkan main macam tembak-tembak, askar-askar..ah..itu nampak diorang punya koperatif tu...

(TBLG:320-327)

Interaksi Sosial Negatif

Empat jenis interaksi sosial negatif diteroka semasa kanak-kanak main bebas iaitu interaksi sosial berbentuk monopoli permainan, kanak-kanak marah, menolak atau memukul untuk menguasai alat permainan atau permainan, menolak rakan supaya menjauhkan diri dan mengawal, memanipulasi dan mengarah rakan lain. Jadual 3 memaparkan empat corak interaksi sosial secara negatif yang berbentuk interaksi sosial monopoli.

Jadual 4: Interaksi monopoli (Interaksi sosial negative)

Bil	Interaksi sosial/Pemerhatian	Lelaki	Perempuan
1	TM1	5	34
2	TM2		5
3	TM3		2
4	TM4	2	7
Jumlah		7	48

Berdasarkan jadual 4, jelas dipaparkan bahawa kanak-kanak lelaki dan perempuan mempunyai perbezaan yang besar dari segi interaksi monopoli semasa main iaitu kanak-kanak perempuan sebanyak 48 kekerapan tingkah laku dan kanak-kanak lelaki hanya sebanyak 7 kekerapan tingkah laku monopoli secara keseluruhan. Kanak-kanak perempuan lebih banyak menunjukkan interaksi monopoli berbentuk monopoli alat permainan iaitu (TM1) tingkah laku suka menguasai dan enggan berkongsi alat permainan semasa main iaitu mencatat sebanyak 34 kekerapan tingkah laku berbanding kanak-kanak lelaki yang hanya mencatat sebanyak 5 kekerapan perlakuan. Hanya kanak-kanak perempuan mencatatkan tingkah laku monopoli jenis TM2 (marah, menolak dan menguasai permainan) dan TM3 (menjauhkan diri dari rakan) iaitu 5 dan 2 kekerapan tingkah laku masing-masing. Tingkah laku suka mengarah rakan (TM4) menunjukkan kanak-kanak perempuan lebih banyak menunjukkan tingkah laku tersebut berbanding kanak-kanak lelaki iaitu 7 dan 2 kekerapan perlakuan masing-masing.

Berdasarkan data kualitatif menerusi temu bual dengan guru juga membuktikan bahawa kanak-kanak lelaki dan perempuan mempunyai corak interaksi monopoli yang berbeza melalui tingkah laku yang ditunjukkan. Menurut cikgu Nana kanak-kanak perempuan lebih ketara tingkah laku menguasai permainan atau alat main semasa main berbanding kanak-kanak lelaki.

...Sikap monopoli ni memang ada pada murid lelaki..sebab tingkah laku mereka lebih agresif...tapi sebenarnya kalau murid perempuan ni bercampur main dengan murid lelaki saya selalu dapati murid perempuan lebih suka menguasai alat dan permainan...monopoli semasa main tu bagi saya murid lelaki atau perempuan sama sahaja....

(TBLG:532-537)

Berdasarkan nota lapangan pemerhatian tidak berstruktur juga menunjukkan interaksi sosial negatif berbentuk monopoli lebih dominan pada kanak-kanak perempuan berbanding lelaki. Situasi ini dapat dilihat berdasarkan situasi tersebut:

- KP6 : kalau bentuk macam ni jangan simpan sini....
- R1(KP) : ba...bagi saya tu...
- KP6 : mau buka ni (sambil membuka bongkah yang telah dipasang)

- R1(KP) : alaa...kenapa dibuka semua (menunjukkan ekspresi wajah tida suka kepada rakan lelaki yang memisahkan bentuk bongkah dari bangunan yang dibina)

- R2(KL) : yeah...tengok apa kami buat (memperlihatkan kepada rakan Menara yang dibina)
- KP6 & R1(KP) : na..kami buat ni (menjeling ke arah rakan lelaki sambil mengambil alat permainan berdekatan dengan rakan (lelaki)
(Rakan lelaki berdiam dan senyum sahaja dan meneruskan aktiviti membina sambil menjeling ke arah kanak-kanak perempuan)
- KP6 : ehh...jangan tiru bangunan kami...
- R1(KP) : kita mesti buat lebih cantik dari mereka ya (sambil melihat ke arah binaan lelaki..(kata R1(KP) kepada KP6)

(NL: P6 13/09/2019)

Situasi di atas memaparkan bagaimana interaksi sosial kanak-kanak perempuan semasa bermain dengan kanak-kanak lelaki. Kanak-kanak perempuan menunjukkan tingkah laku bersaing dengan kanak-kanak lelaki, iaitu mereka suka membandingkan binaan yang dihasilkan dan suka menguasai alat permainan semasa mereka main. Kanak-kanak lelaki kelihatan lebih tenang berbanding kanak-kanak perempuan. Situasi sedemikian berlaku apabila kanak-kanak lelaki dan perempuan bermain bersama dalam satu kumpulan dengan berkongsi alat permainan yang sama. Walaubagaimanapun, data kajian juga menunjukkan kanak-kanak lebih suka bermain dengan rakan sama jantina, dengan ini corak interaksi lebih mudah dibuat perbandingan antara kanak-kanak lelaki dan perempuan kerana mereka juga memilih jenis dan alat permainan yang berbeza.

Secara kesimpulannya, semasa main bebas kanak-kanak lelaki dan perempuan menunjukkan corak interaksi sosial yang berbeza. Ini dipengaruhi oleh perbezaan pada mental dan fizikal antara kanak-kanak perempuan dan lelaki (Pekdogann dan Kanak, 2016). Semasa main bebas corak interaksi sosial yang dibentuk adalah interaksi sosial positif dan interaksi sosial negatif.

PERBINCANGAN

Kajian menunjukkan, corak interaksi sosial kanak-kanak lelaki dan perempuan lebih dominan kepada interaksi sosial positif seperti komunikasi verbal dan bukan verbal, berkongsi, berbincang, pencetusan idea dan boleh menunggu giliran semasa bermain berbanding interaksi sosial negatif iaitu tingkah laku monopoli semasa bermain. Hal ini menunjukkan akan kekuatan aktiviti bermain kepada kanak-kanak dalam merangsang tingkah laku sosial positif berbanding tingkah laku sosial negatif. Kanak-kanak lelaki dan perempuan memaparkan kekerapan beberapa aspek interaksi sosial yang berlaku semasa main bebas pada kadar yang berbeza, ini dipengaruhi oleh jenis main sosial dan jenis alat permainan yang mereka pilih.

Kanak-kanak lelaki dan perempuan menunjukkan minat yang berbeza dalam pemilihan jenis dan alat permainan. Pekdogann dan Kanak (2016) menyatakan kanak-kanak lelaki cenderung dalam permainan jenis agresif yang melibatkan pergerakan fizikal seperti main tembak-tembak, main kenderaan, dan sebagainya, berbanding dengan kanak-kanak perempuan yang cenderung kepada jenis main yang lebih pasif seperti main dramatik (main patung), dan main peranan (doktor, cikgu, ibu bapa). Jenis dan alat permainan yang dipilih akan merangsang dan menentukan corak

interaksi sosial kanak-kanak (Ostrosky & Meadan, 2010; Wathu, 2016). Data kajian menunjukkan semasa main bebas, kanak-kanak membentuk interaksi sosial secara positif lebih kerap berbanding dengan interaksi sosial secara negatif sama ada kanak-kanak lelaki atau kanak-kanak perempuan. Hal ini dipengaruhi oleh jenis main sosial yang berlaku semasa main iaitu kanak-kanak lebih banyak terlibat dengan jenis main asosiatif (main kerjasama) dan main koperatif. Jenis dan alat permainan yang dipilih juga merangsang tingkah laku bekerjasama dan koperatif (Wathu, 2016) antara satu sama lain, seperti main dramatik, main peranan, dan main konstruktif. Ruang bermain yang selesa dan jenis alat yang disediakan dalam ruang bermain juga mempengaruhi corak interaksi sosial yang berlaku (Sendil & Erden, 2012; Henderson & Atencio, 2007; Monsur, 2015).

Banyak kajian yang dijalankan mendapati bahawa kanak-kanak perempuan lebih baik dalam penguasaan kemahiran sosial berbanding dengan kanak-kanak lelaki (Gomes dan Pereira, 2014; Abdi, 2010; Pekdogann dan Kanak, 2016). Walaubagaimanapun, melalui data kajian ini kanak-kanak lelaki lebih banyak memaparkan interaksi sosial positif berbanding kanak-kanak perempuan. Oleh itu, interaksi sosial seperti berkongsi alat main dan memberi idea, bekerjasama, bertanya, berbincang dan penyelesaian masalah cenderung ditonjolkan oleh kanak-kanak lelaki jika dibandingkan dengan kanak-kanak perempuan. Kanak-kanak lelaki lebih banyak menunjukkan kekerapan dalam main sosial koperatif kerana jenis main yang dipilih seperti permainan lego membina senjata (main tembak-tembak), main kenderaan (main kereta) dan main strategi mendorong pelbagai interaksi sosial seperti perbincangan, perkongsian idea, dan penyelesaian masalah. Manakala, kanak-kanak perempuan lebih banyak terlibat dengan main asosiatif iaitu mereka bermain bersama-sama tetapi membina atau bermain secara sendirian, oleh itu kurang berlaku pertukaran dan perkongsian idea, serta penyelesaian masalah untuk membina sesuatu permainan secara bersama berbanding dengan kanak-kanak lelaki.

Lahey (2012) menjelaskan bahawa tidak semua kanak-kanak lelaki bertingkah laku agresif, terdapat juga di kalangan kanak-kanak perempuan yang lebih agresif dan kanak-kanak lelaki yang lebih bertoleransi serta mudah bekerjasama. Fischer, et al. (2018) menyatakan kaum perempuan lebih banyak dikaitkan dengan emosi tekanan, kerisauan, dan cenderung kepada sikap kurang keyakinan diri jika dibandingkan dengan lelaki (Eagly & Wood, 2016; Bar-On, et al., 2000; Schutte, et al., 1998).

Corak interaksi sosial kanak-kanak bukan sahaja dipengaruhi oleh aktiviti main seperti jenis main atau alat permainan, peranan guru juga penting dalam mencorakkan interaksi sosial mereka melalui tahap pengetahuan dan tanggungjawab guru dalam proses pembelajaran seperti responsif terhadap keperluan murid, berupaya memotivasi murid, penyediaan aktiviti yang merangsang interaksi dan menyeronokkan (Ivrendi, 2017; Brussoni, et al., 2012). Faktor ini akan menggalakkan tingkah laku sosial positif kanak-kanak semasa bermain atau dalam proses pembelajaran (Sendil & Erden, 2012). Selain itu, interaksi sosial juga dipengaruhi oleh faktor umur (Gomes & Pereira, 2014) dan sosioekonomi kanak-kanak (Hosokawa & Katsura, 2018).

KESIMPULAN

Sebagai kesimpulan, kajian ini telah berjaya meneroka pengaruh gender dalam menentukan corak interaksi sosial kanak-kanak semasa main bebas di prasekolah. Kanak-kanak lelaki dan perempuan membentuk corak interaksi yang berbeza kerana faktor semulajadi yang ada pada mereka, iaitu

kanak-kanak lelaki lebih agresif berbanding kanak-kanak perempuan. Hal ini, mempengaruhi pemilihan rakan, alat dan jenis permainan semasa main bebas. Aktiviti bermain, terutamanya main bebas lebih banyak merangsang pelbagai corak interaksi sosial yang berbentuk positif berbanding negatif berbanding dengan aktiviti-aktiviti pembelajaran lain di prasekolah. Oleh itu, aktiviti bermain penting untuk kanak-kanak meningkatkan kemahiran sosial serterusnya perkembangan sosial mereka. Perkembangan sosial yang baik di peringkat awal kanak-kanak akan mempengaruhi perkembangan aspek lain seperti kognitif, fizikal, dan emosi. Aktiviti main merupakan satu terapi untuk membantu kanak-kanak yang bermasalah dari segi penguasaan kemahiran sosial dan emosi. Banyak kajian menunjukkan bahawa kanak-kanak lelaki banyak dikaitkan dengan masalah tingkah laku sosial dan jenayah pada peringkat kanak-kanak sehingga ke peringkat remaja dan dewasa berbanding dengan kanak-kanak perempuan. Oleh yang demikian, strategi pembelajaran kanak-kanak yang sesuai pada peringkat awal adalah penting untuk menghasilkan kanak-kanak yang baik dari segi intrapersonal dan interpersonal mereka kelak. Kajian berkaitan gender dan kanak-kanak perlu diperluaskan pada masa akan datang untuk memahami secara mendalam tingkah laku mereka. Maklumat ini penting kepada guru, pembina dasar dan ibu bapa agar dapat menyediakan kaedah dan ruang pembelajaran yang mampu menyokong perbezaan jantina kanak-kanak lelaki dan perempuan. Selain itu, maklumat tersebut juga sebagai langkah mengurangkan jurang perbezaan antara kanak-kanak lelaki dan perempuan dalam pelbagai aspek pembelajaran dan pengajaran di prasekolah.

RUJUKAN

- Abdi, B. (2010). Gender differences in social skills, problem behaviours and academic competence of Iranian kindergarten children based on their parent and teacher ratings. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 5, 1175–1179. doi:10.1016/j.sbspro.2010.07.256
- Amir Hasan Dawi, (2006). *Penteorian: Sosiologi dan Pendidikan*. Tanjong Malim. Quantum Books.
- Archer, J., & Lloyd, B.(1985).*Sex and gender*.New York: Cambridge University Press.
- Bahagian Pendidikan Awal Kanak-Kanak (PERMATA). (2013). *Kurikulum Permata Negara: Asuhan dan Didikan Awal Kanak-Kanak 0-4 tahun*. UPSI. Nusa Karisma Sdn Bhd.
- Bar-On, R., Brown, J. ., Kirkcaldy, B. ., & Thomé, E. . (2000). Emotional expression and implications for occupational stress; an application of the Emotional Quotient Inventory (EQ-i). *Personality and Individual Differences*, 28(6), 1107–1118. doi:10.1016/s0191-8869(99)00160-9
- Bem, S. L. (1981). “Gender schema theory: A cognitive account of sex typing.”*Psychological Review*, 88: 354-364. doi:10.1037/0033-295X.88.4.354.
- Ben-Nun, L. (2015). Verbal communication skills. Isreal. B. N. Publication House.
- Berk, L.E. (2013). *Child Development; 9th edition*. Upper Saddle River, New Jersey.Pearson.
- Brussoni, M., Olsen, L. L., Pike, I., & Sleet, D. A. (2012). Risky Play and Children’s Safety: Balancing Priorities for Optimal Child Development. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 9(9), 3134–3148. doi:10.3390/ijerph9093134
- Clarke, V. and Braun, V. (2013) Teaching thematic analysis: Over-coming challenges and developing strategies for effective learning.*The Psychologist*, 26 (2), 120-123.

- Cohen, J. (1960). A Coefficient of Agreement for Nominal Scales. *Educational and Psychological Measurement*, 20(1), 37–46. doi:10.1177/001316446002000104
- Cook, J.L & Littelfield, J. (2010). *The world of children; 2nd edition*. Boston. Allyn & Bacon.
- Creswell, J.W. (2012). *Education Research: Planning, Conducting and Evaluating Quantitative and Qualitative Research (4th. Edition)*. Boston: Pearson.
- Darling-Churchill, K. E., & Lippman, L. (2016). Early childhood social and emotional development: Advancing the field of measurement. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 45, 1–7. doi:10.1016/j.appdev.2016.02.002
- Eagly, A. H., & Wood, W. (2016). Social Role Theory of Sex Differences. *The Wiley Blackwell Encyclopedia of Gender and Sexuality Studies*, 1–3. doi:10.1002/9781118663219.wbegss183
- Fischer, A. H., Kret, M. E., & Broekens, J. (2018). Gender differences in emotion perception and self-reported emotional intelligence: A test of the emotion sensitivity hypothesis. *PLOS ONE*, 13(1), e0190712. doi:10.1371/journal.pone.0190712
- Fromberg, D. & Bergen, D.(2015). *Play from Birth to Twelve. 3rd edition*.New York: Routledge.
- Giddens, A., Duneier, M., Appelbaum, R.P., & Carr, D., (2016). *Introduction to sociology*. New York. W.W Norton & Company, Inc.
- Giles, J. W., & Heyman, G. D. (2005). Young Children’s Beliefs About the Relationship Between Gender and Aggressive Behavior. *Child Development*, 76(1), 107–121. doi:10.1111/j.1467-8624.2005.00833.x
- Gomes, R.M.S & Pereira, A.S. (2014). Influence of Age and Gender in Acquiring Social Skills in Portuguese Preschool Education. *Scientific Research*, 5(2), 99-103. doi.org/10.4236/psych.2014.52015
- Henderson, T. Z., & Atencio, D. J. (2007). Integration of Play, Learning, and Experience: What Museums Afford Young Visitors. *Early Childhood Education Journal*, 35(3), 245–251. doi:10.1007/s10643-007-0208-1
- Hosokawa, R., & Katsura, T. (2018). Effect of socioeconomic status on behavioral problems from preschool to early elementary school – A Japanese longitudinal study. *PLOS ONE*, 13(5), e0197961. doi:10.1371/journal.pone.0197961
- Hurst, B., Wallace, R & Nixon, S.B. (2013). The Impact of Social Interaction on Student Learning. *Reading Horizons*, 52 (4),375-398.
- Ivrendi, A. (2017). Early childhood teachers’ roles in free play. *Early Years*, 1–14. doi:10.1080/09575146.2017.1403416
- Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional (2016). Buletin IKLIN: Laporan Tahunan JPNIN. Retrive From <https://www.perpaduan.gov.my/sites/default/files/Laporan%20Tahunan%20PERPADUAN%202016.pdf>
- Jaslinah Makantal. (2011). *Perkembangan kemahiran sosial kanak-kanak melalui bermain: satu kajian kes di sebuah prasekolah (Tesis Master)*. Tanjung Malim. Universiti Pendidikan Sultan Idris.
- Kementerian Pendidikan Malaysia. (2013). *Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (PPPM) 2013-2025*. Putrajaya: Bahagian Pembangunan Kurikulum.

- Kementerian Pendidikan Malaysia, (2017). *Dasar Pendidikan Kebangsaan (edisi keempat)*. Putrajaya. Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Dasar Pendidikan.
- Lahey, B.B.(2012). *Psychology: An Introduction (11th Ed.)*. New York. McGraw Hill
- Lim, E. M. (2012). Patterns of kindergarten children's social interaction with peers in the computer area. *International Journal of Computer-Supported Collaborative Learning*, 7(3), 399–421. doi:10.1007/s11412-012-9152-1
- Lynch, S.A & Simpson, C.G.,(2010). Social skills: Laying the foundation for succes. *Dimension of early childhood*, 38(2), 3-12.
- Mahani Razali. (2006). *A study of the effects of computer use on the social interaction behaviour of Malaysian children in the pre-school classroom (Doctoral dissertation)*. Retrieve from <http://theses.gla.ac.uk/3955/>.
- Merriam, S.B. (2009). *Qualitative Research: A Guide to Design and Implementation*. San Francisco. Jossey-Bass.
- McDevitt, T.M., & Ormrod, J.E. (2010). *Child Development and Education: Fourth Edition*. New Jersey: Pearson Education, Inc.
- Miller, C. F., Lurye, L. E., Zosuls, K. M., & Ruble, D. N. (2009). Accessibility of Gender Stereotype Domains: Developmental and Gender Differences in Children. *Sex Roles*, 60(11-12), 870–881. doi:10.1007/s11199-009-9584-x.
- Monsur, M. (2015). *Does Child Care Architecture Matter? Investigating how Indoor-Outdoor Spatial Relations Influence Child Engagement and Teacher Motivation ((Doctoral dissertation)*. Retrieve from <https://www.researchgate.net>
- Ostrosky, M., & Meadan-Kaplansky, H. (2010). Helping children play and learn together. *YC Young Children*, 65(1), 104-110.
- Ostrov, J. M., & Keating, C. F. (2004). Gender Differences in Preschool Aggression During Free Play and Structured Interactions: An Observational Study. *Social Development*, 13(2), 255–277. doi:10.1111/j.1467-9507.2004.000266.x
- Othman Lebar. (2017). *Penyelidikan Kualitatif: Pengenalan kepada Teori dan Metode (edisi kedua)*. Tanjong Malim, Perak. UPSI.
- Parten, M. B. (1932). Social participation among pre-school children. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 27(3), 243–269
- Pekdogan, S., & Kanak, M. (2016). A Study on Social Competence and Temperament of Pre-School Children's. *Journal of Education and Learning*, 5(4), 133. doi:10.5539/jel.v5n4p133.
- Rentzou, K. (2013). Preschool children's social and nonsocial play behaviours. Measurement and correlations with children's playfulness, behaviour problems and demographic characteristics. *Early Child Development and Care*, 184(4), 633–647. doi:10.1080/03004430.2013.806496
- Rohani Abdullah. (2003). *Perkembangan Kanak-Kanak: Penilaian Secara Portfolio*. Serdang: Universiti Putra Malaysia.
- Rubin, K.H., Coplan, R., Chen, X., Bowker, J., & McDonald, K.L., (2011). *Peer Relationships in Childhood*. Center for Children, Relationships, and Culture, University of Maryland
- Rubin, K. H., Bukowski, W., Parker, J., & Bowker, J.C. (2007). *Peer Interactions, Relationships, and Groups*. Handbook of Child Psychology.

- Rubin, K.H., Watson, K. S & Jambor, T.W.(1978). Free play behaviors in preschool and kindergarten children. *Child Development* ,49(2), 534-536.
- Sendil, C. O., & Erden, F. T. (2012). Preschool Teachers' Strategies to Enhance Social Interaction Skills of Children during Playtime. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 47(2012), 918–923. doi:10.1016/j.sbspro.2012.06.757
- Schutte, N. S., Malouff, J. M., Hall, L. E., Haggerty, D. J., Cooper, J. T., Golden, C. J., & Dornheim, L. (1998). Development and validation of a measure of emotional intelligence. *Personality and Individual Differences*, 25(2), 167–177. doi:10.1016/s0191-8869(98)00001-4.
- Strauss, A. & Corbin, J. (1994). "Grounded theory methodology: an overview". In: Denzin, N.K.& Lincoln, Y.S. (eds.), *Handbook of Qualitative Research*, pp. 273-285. London; Thousand Oaks: Sage.
- Tischler, H.L.,(2011). *Introduction to sociology: 10th Edition*. Australia, Wadsworth, Cengage Learning.
- Trawick-Smith, J., & Dziurgot, T. (2011). "Good-fit" teacher–child play interactions and the subsequent autonomous play of preschool children. *Early Childhood Research Quarterly*, 26(1), 110–123. doi:10.1016/j.ecresq.2010.04.005
- Wathu, W. M. (2016). *Influence of Play on Social and Emotional Development of Pre- School Children in Kyangwithya Zone, Kitui County (Masters Dissertation)*.Retrive from <http://repository.seku.ac.ke/handle/123456789/1922>
- Zosuls, K. M., Ruble, D. N., Tamis-LeMonda, C. S., Shrout, P. E., Bornstein, M. H., & Greulich, F. K. (2009). The acquisition of gender labels in infancy: Implications for gender-typed play. *Developmental Psychology*, 45(3), 688–701. doi:10.1037/a0014053

MAKLUMAT PENULIS

JASLINAH BINTI MAKANTAL

Jabatan Psikologi Pendidikan dan Kaunseling
(Pendidikan Awal Kanak-Kanak)
Universiti Malaya, Kuala Lumpur
bbyabun@yahoo.com

PROF. DATIN DR. MARIANI BINTI MD NOR

Jabatan Psikologi Pendidikan dan Kaunseling
(Pendidikan Awal Kanak-Kanak)
Universiti Malaya, Kuala Lumpur
marianin@um.edu.my

DR.MOHD.NAZRI BIN ABDUL RAHMAN

Jabatan Psikologi Pendidikan dan Kaunseling
(Pendidikan Awal Kanak-Kanak)
Universiti Malaya, Kuala Lumpur
mohdnazri_ar@um.edu.my